

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Освітня програма	39810 Регіональний розвиток і просторове планування
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	106 Географія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

30.12.2021 р.

Справа № 1529(ПГ2)/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 10 "Природничі науки" у складі:

Коваленко Ігор Миколайович – головуючий,

Дмитрів Григорій Степанович,

Запотоцький Сергій Петрович,

Кохтич Людмила Михайлівна,

Максименко Надія Василівна,

Михайленко Владислав Іванович,

Погребняк Володимир Григорович,

Сонько Сергій Петрович,

Трохимчук Андрій Дмитрович,

Тяпкін Олег Костянтинівич,

за участі запрошених осіб:

Заячук Мирослав Дмитрович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	39810
Назва ОП	Регіональний розвиток і просторове планування
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	106 Географія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

☒ підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

☐ наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

☐ наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Освітня програма «Регіональний розвиток і просторове планування» в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича має сформульовані цілі, регіональну та галузеву спрямованість, що підтверджено інформацією розміщеною на сайті ЗВО, відомостях СО та звіті ЕГ. ЗВО є один із центрів географічної освіти і науки України, який започаткував свою діяльність ще у 1876 р. Географічний факультет має сформовану власну наукову школу. Перший набір на ОПП «Регіональний розвиток та просторове планування» було здійснено у вересні 2020 року, контингент набору – 9 здобувачів. У 2021 році спостерігається зниження контингенту, набір – 3 здобувачі вищої освіти. ГЕР рекомендує проводити популяризацію ОП «Регіональний розвиток і просторове планування» серед випускників-бакалаврів, що сприятиме зростанню контингенту та розширенню ОПП.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

У відомостях самооцінювання ЗВО відзначає активну участь заінтересованих сторін у вдосконаленні ОПП, що набуло підтвердження ЕГ при спілкуванні в фокус-групах. Здобувачі освіти надають свої пропозиції щодо удосконалення ОП у вигляді письмового звернення, роботодавці – усним зверненням, а також відгуки й рецензії (у змісті освітньої програми наявні контактні дані гаранта ОП), академічна спільнота – у форматі обговорення з подальшим протокольним підтвердженням. Процедура перегляду змісту ОП чітко прописана у «Положенні про розробку та реалізацію освітніх програм ЧНУ ім.Ю.Федьковича». Проте, ЗВО не надає можливості для онлайн обговорення проекту ОПП «Регіональний розвиток та просторове планування», що в свою чергу розширило б коло стейкхолдерів та надало можливість більш широкого обговорення ОПП утому числі її популяризації.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі та програмні результати навчання ОПП передбачають врахування сучасних питань та регіональних потреб у підготовці фахівців за спеціальністю 106 Географія. ЕГ підтвердила, що при формуванні ОПП було враховано досвід аналогічних вітчизняних. У відомостях само оцінювання та звіті ЕГ зазначено, що - серед іноземних освітніх програм розробники враховували досвід Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iasi (Румунія) (Area of study - Geography, Programme of study – «Tourism and regional development», проте ГЕР не простежує, які саме позиції було враховано. Ця інформація не відображена ні ЗВО, на ЕГ. ГЕР трієкомендує ретельно аналізувати та враховувати досвід аналогічних/дотичних іноземних освітніх програм.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОПП «Регіональний розвиток та просторове планування» останньої редакції затверджена наказом ректора ЧНУ імені Юрія Федьковича № 185 а від 11.05.2021 р. При її розробленні враховувались вимоги НРК та проєкт стандарту вищої освіти за спеціальністю 106 «Географія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, який також був затверджений 11.05.2021 р. Наказом МОН України. Проаналізувавши загальні та спеціальні (фахові) компетентності та ПРН, які здобувачі набувають після завершення навчання ГЕР простежує, що наявні формальні відмінності в їх трактуванні. Проте, змістовно зазначені компетентності й результати навчання відповідають вимогам стандарту та 7 рівню НРК та другому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти. Простежується й повна відповідність освітніх компонент та форм атестації здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти визначеним Стандартом вищої освіти. ГЕР рекомендує, внести зміни до ОПП 2021 року в п. формулювання ЗК, СК та ПРН акцентувавши увагу на унікальних компетентностях та результатах навчання. Вище зазначену позицію дотримуватися при перегляді ОПП «Регіональний розвиток та просторове планування».

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОП Регіональний розвиток і просторове планування за спеціальністю 106 Географія відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту» і становить 90 кредитів ЄКТС. У навчальному плані введено такий розподіл дисциплін: обов'язкові компоненти (66 кредитів ЄКТС – 73,3 %) та освітні компоненти за вибором (24 кредити ЄКТС – 26,7%). Загальний обсяг практичної підготовки складає 18 кредитів ЄКТС.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ОП останньої редакції є структурованою в контексті загального часу навчання за семестрами, поділена на змістовні блоки циклів дисциплін, що формують загальнонаукові компетентності, універсальні навички та фахові компетентності, а також передбачає час на практичну підготовку. ЕГ виявила, що в ОПП 2020 р. - відсутній ОК що забезпечував би вивчення іноземної мови. У ОПП, 2021 р. є ОК «Іноземна мова для управлінців», що забезпечує досягнення ПРОЗ (вільно спілкуватися із професійних і наукових питань іноземною мовою). Нормативний зміст підготовки (згідно стандарту https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/05/17/106.Neohrafiya.mahistr_17.06.doc) здобувачів другого (магістерського) ступеня вищої освіти за спеціальністю 106 Географія, сформульований у 13 термінах результатів навчання. Загалом, ОП 2021 року містить 16 програмних результатів навчання, які мають відхилення від стандарту у формулюванні, проте змістовно відповідають позиціям визначеним у стандарті ВО та поглиблюють їх, вказуючи на унікальність ОП Регіональний розвиток і просторове планування (Детально в додатку А до звіту ГЕР та у відповіді на запит ЕГ [blob:https://office.naq.gov.ua/917f44ec-6e90-4f8a-b8be-f56144df1868](https://office.naq.gov.ua/917f44ec-6e90-4f8a-b8be-f56144df1868)). Аналіз РНП та матриць відповідності програмних компонентів компонентам ОП та забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОП у цілому свідчить, що ОК забезпечують досягнення заявлених цілей та ПРН ОП. Перевірено забезпечення ПРН відповідними обов'язковими освітніми компонентами, які корелюють із загальними та фаховими компетентностями, що відображено через п.4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми та п. 5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми. Структурно-логічна схема побудована ступенево за семестрами, де освітні компоненти взаємопов'язані, складають єдину систему, підпорядковані структурній логіці навчання та викладання освітніх компонентів. Проте, ГЕР виявлено формальні неточності в зазначенні семестрів навчання с.22 ОПП «Структурно-логічна схема», а саме: семестр 9-й, 10-й, 11-й. Очевидно мається на увазі – 1-й, 2-й, 3-й. Значну увагу приділено поєднанню теоретичного навчання та практичної підготовки з метою реалізації освітніх компонент, що в свою чергу передбачає поєднання лекційних занять з виконанням лабораторних та практичних робіт, практичну підготовку та виконання кваліфікаційної роботи. Особливість програми акцентується на практичній складовій п.3 с.14 ОПП. ГЕР вважає, що програмні результати навчання забезпечені, в першу чергу, за рахунок обов'язкових дисциплін. Для покращення сприйняття освітньої програми здобувачами освіти та іншими стейкхолдерами внести зміни до ОПП 2021 року в п. формулювання ЗК, СК та ПРН відокремивши позиції визначені стандартом ВО зі спеціальності 106 «Географія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти та позиції, які відображають унікальність ОПП.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Проаналізувавши звіт ЕГ, відомості СО, документацію висвітлену на сайті ЗВО та завантажену в акредитаційну систему ГЕР прийшла до висновку, що зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї

спеціальності. Програмні результати навчання повною мірою відображають предметну область в контексті об'єкту вивчення та теоретичного змісту предметної області. Загальною ціллю навчання визначеною ОПП є забезпечення фундаментальної теоретичної та практичної підготовки висококваліфікованих кадрів, які б набули глибоких комплексних знань для виконання професійних завдань та обов'язків науково-дослідницького й інноваційного характеру у галузі географії, просторового планування та регіонального збалансованого розвитку в умовах ринкової економіки, соціального партнерства та підвищення конкурентоспроможності регіонів України, педагогіки та методики вищої освіти, здатності до самостійної діяльності в умовах навчальних закладів різних рівнів акредитації. Ключові аспекти ОПП Регіональний розвиток і просторове планування спрямовані на знання з географії, просторового планування, регіонального й збалансованого розвитку, регіонального природокористування, менеджменту регіонального розвитку. Дана позиція відображена в 6 – «Програмні компетентності» освітньої програми і має детальне обґрунтування по кожній визначеній ЗК і СК.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії підтверджено відповідними посиланнями у звіті самооцінювання, виїзною експертизою та регламентується нормативними документами. Загальний обсяг вибіркових компонентів складає 26,7 %, що в повній мірі відповідає Закону України «Про вищу освіту». Відповідно до «Положення про порядок реалізації студентами Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича права на вибір навчальних дисциплін» здобувачі обирають дисципліни відповідно до навчальних планів (освітньо-професійних програм), за якими вони навчаються, а також із дисциплін загальноуніверситетського каталогу. ЕГ зазначає, що каталог вибіркових загальноуніверситетських дисциплін оприлюднюється на сайті Університету, а блок вибіркових дисциплін навчального плану освітньо-професійної програми, за якою здобувач вищої освіти навчається, оприлюднюється на сайтах випускових кафедр. Проаналізувавши ОПП виявлено, що загалом передбачається 4 блоки вибіркових дисциплін (кожен блок містить 3-6 освітніх компонентів). З цих блоків здобувачі обов'язково обирають по 1-3 дисципліни, що обумовлено ОП. У процесі ознайомлення з матеріалами справи ГЕР не виявлено інформації щодо процедури обрання вибіркових компонент ОП (ні у відомостях СО, ні у звіті ЕГ), тому не зрозумілим є питання вивчення вибіркових компонент в першому семестрі (вибірковий блок №1 та №4). Враховуючи висновок експертної групи, який зроблено на основі зустрічей з здобувачами та інших фокус груп, ГЕР погоджується з ЕГ щодо наявності процедури вибірковості, яка вказує на студентоцентризований підхід в організації освітнього процесу. Водночас процедура обрання здобувачами дисциплін потребує удосконалення. ГЕР рекомендує відмовитися від вивчення вибіркової складової ОП на першому семестрі навчання та блокової схеми обрання дисциплін.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Не застосовується.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Розподіл кредитів ЄКТС та ОК по семестрах зауважень не викликає - досягнуто оптимальний баланс між обов'язковими та вибірковими складовими ОПП «Регіональний розвиток і просторове планування», кількістю кредитів для проходження практик та виконання кваліфікаційної роботи магістра, і загалом є відповідним для досягнення цілей та ПРН.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Не застосовується.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Зауважень до підкритерію немає.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому у ЗВО чіткі та зрозумілі. У цілому, правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

За результатами аналізу самооцінювання та звіту ЕГ, було з'ясовано, що ЗО обізнані з можливістю здобуття освітніх компетентностей у інших ЗВО України та закордонних ЗВО. Проте, для здобувачів ОПП Регіональний розвиток і просторове планування відсутня активність у реалізації вищезазначених позицій та зарахування результатів навчання студентів за програмами академічної мобільності.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюються «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича», яке є чітким та зрозумілим. Проте, практики застосування вказаних правил на ОПП «Регіональний розвиток і просторове планування» не було.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Загалом, форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в ОПП цілей та програмних результатів навчання. Аналіз наведеної ЗВО інформації та результатів експертизи підтверджує, що викладачі широко застосовують крім традиційних методів і прийомів навчання та викладання (лекція, бесіда, консультація, усне та письмове опитування, тестування), також і методи практичного спрямування – картографічний, ГІС, метод проєктів, STEM та STEAM-технології тощо; інтерактивні методи (робота в групах, мозковий штурм, займи позицію та ін.). ЕГ під час акредитаційної експертизи не мала можливості зрозуміти, наскільки актуальними є результати наданих ЗВО анкетувань для ОПП «Регіональний розвиток і просторове планування» (всі надані документи від ЗВО демонструють, що в цих анкетах представлені результати опитування студентів географічного факультету, які навчаються на різних ОПП). Враховуючи відповідь ЗВО та надану вибірку вихідних даних результатів опитування (<http://surl.li/alpuo>), ГЕР має можливість зробити висновки щодо відповідності підкритерію. Опитування щодо задоволеності здобувачами освіти якістю надаваних послуг проводяться регулярно та висвітлюються на сайті факультету (<http://surl.li/apsuf>) та кафедри (<http://surl.li/alpvz>). Як зазначає ЗВО, результати аналізу обговорюються на засіданнях випускових кафедр та Вченої ради факультету.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Відповідність підкритерію детально обґрунтована у звіті ЕГ.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Відповідність даному під критерію цілком задовільна, що підтверджено ЕГ. Проте, проаналізувавши силабуси ОК в акредитаційній системі виявлено, що ні один з них не містить рекомендованої літератури (навіть допоміжної) за останні роки (2020, 2021), саме які функціонує ОП. Також, залишається не доречною позиція щодо розробки силабуса д.геогр.н., професором, який у рекомендованій літературі представляє достатньо широкий перелік власних публікацій, але викладач представлений зовсім інший (наприклад ОК.Суспільно-географічна районологія та основи регіональної політики). Така ж ситуація з силабусом ОК. Основи просторового планування де розробник заявлений доцент, доктор географічних наук (Заячук Мирослав Дмитрович), але профайл вказує на загальний перелік викладачів. Силабус навчальної дисципліни Іноземна мова для управлінців не відображає ніяких посилань на викладача та містить застарілу рекомендовану літературу (останнє джерело 2018 року, одне). Не зрозуміло є доречність допоміжної літератури : McArthur, A.G. (1980) Economic Theory & Organisation. Plymouth; Samuelson, P.A., Nordhaus, W.D. (1989) Microeconomics. New York: McGraw-Hill, Inc. Перелік контрольних питань і завдань до модулів підготовлений за такими підручниками: 1. Bill Mascull. Business Vocabulary in Use. Cambridge University Press, 2007. 172 p. 2. George Bethell. Tricia Aspinall. Test Your Business Vocabulary in Use. Cambridge University Press, 2003. 104 p. 3. McCarthy M., O'Dell F. Academic Vocabulary in Use. Cambridge University Press, 2008. 176 p. 4. Comfort J. (1995) Effective presentations Oxford: Oxford University Press. ГЕР рекомендує посилити методичне забезпечення освітніх компонентів науковими та науково-методичними працями, іноземною літературою, що відображати в Силабусах/Робочих програмах навчальних дисциплін.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

В ОП приділяється значна увага дослідницькій складовій. Здобувачі вищої освіти та викладачі не обмежені у виборі та методах реалізації власних наукових інтересів.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Аналіз відомостей самооцінювання та звіту експертної групи показав, що у ЗВО існує тенденція до укріплення міжнародних зв'язків. Експертною групою було встановлено, що професорсько-викладацький персонал, а також здобувачі проінформовані про можливості академічної мобільності, програмами міжнародного обміну та участь в міжнародних проектах, проте дана позиція не є активною. Рекомендації: більше уваги приділити участі здобувачів та викладачів за ОП у міжнародних проектах, програмах академічної мобільності та інших заходах ЗВО в напрямі інтернаціоналізації діяльності.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

У ЗВО розроблено комплексну систему виставлення балів та чітких критеріїв оцінювання, які зрозумілі для здобувачів вищої освіти. ГЕР ознайомила з відомостями СО, висновком ЕГ, супровідними документами та переконалася, що ОПП «Регіональний розвиток і просторове планування» відповідає даному підкритерію. Проте, ЕГ під час зустрічей з'ясувала, що студенти і викладачі не можуть ознайомитись із розкладом занять та розкладом заліково-екзаменаційної сесії. Рекомендується створити доступ до електронного розкладу занять та розкладу заліково-екзаменаційної сесії на відповідному онлайн-ресурсі ЧНУ імені Юрія Федьковича та на веб сайті географічного факультету.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Повністю відповідає вимогам стандарту вищої освіти спеціальності 106 Географія для другого (магістерського) рівня.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Виїзною експертизою підтверджено достатній рівень поінформованості учасників освітнього процесу щодо заходів і критеріїв оцінювання знань. У звіті самооцінювання зазначено, що випадків оскарження процедури та результатів контрольних заходів на ОП не було. У ЗВО розроблено чітку і зрозумілу для всіх учасників освітнього процесу

нормативну документацію щодо правил проведення контрольних заходів, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, порядку оскарження результатів контрольних заходів, повторного їх проходження тощо. Зазначена ЕГ в звіті інформація переконливо вказує на дієвість вище зазначених процедур.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича реалізує власну політику забезпечення академічної доброчесності, що міститься в окремих офіційних документах. Експертна група переконалася, що здобувачі освіти ознайомлені з процедурою перевірки робіт на академічний плагіат та можливими наслідками за негативний результат такої перевірки. Випадків академічної не доброчесності здобувачами вищої освіти зафіксовано не було, тому необхідність у вживанні якихось заходів не виникала. Всі учасники освітнього процесу в повній мірі поінформовані про всі види академічної доброчесності, які визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту».

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Проаналізувавши інформацію про науково-педагогічних працівників, яка зазначена у відомостях про само оцінювання таблиця 2 «Зведена інформація про викладачів». Встановлено, що в основному НПП відповідають тим освітнім компонентам, які вони викладають. Це дипломи про вищу освіту та науковий ступінь та атестати про вчені звання. Крім того, наявні друковані праці, що мають відповідність з освітніми компонентами для спеціальності 106 «Географія». Таким чином забезпечується досягнення програмних цілей і завдань при реалізації ОП. Усі НПП регулярно проходять підвищення кваліфікації згідно «Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників» С.254 <https://drive.google.com/file/d/1oiZdkjt-oXmhqMaLm-3o6zRg4LRK3pEq/view>. Список наукових праць, опублікованих упродовж 5-річного періоду містить як фахові публікації у вітчизняних виданнях, так і в зарубіжних виданнях, які мають імпактфактор (окремо Scopus, Web of Science).

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Під час зустрічей з гарантом, проектною групою, здобувачами, представниками роботодавців, ЕГ було виявлено, що роботодавці безпосередньо залучені до ради стейкхолдерів та роботодавців, яка діє при географічному факультеті. Вони брали активну участь у розробці (представники роботодавців входять в склад проектної групи ОПП - Брижак П.М., Чубрей Ю.Г.) та оновленні ОПП. Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

У цілому відсутнє залучення професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців до аудиторних занять на ОП на регулярній основі. ЗВО залучає до навчального процесу на ОП професіоналів-практиків, експертів у галузі представників роботодавців через налагодження партнерської взаємодії. Рекомендації: продовження та розширення співпраці з професіоналами-практиками, експертами галузі, представниками роботодавців. Безпосередня аудиторна робота фахівців може бути посилена за умови оплати їх праці.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

ЧНУ імені Юрія Федьковича сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми та у співпраці з іншими організаціями. Викладачі проходять планові підвищення кваліфікації, стажування, конференції.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Сприяння професійному розвитку викладачів ОП становить цілісну систему. Починаючи із надання і взаємодії методичної допомоги на кафедрах, на рівні структурного підрозділу переходить в систему тренінгової роботи, проведенні практичних семінарів, наукових конференцій, круглих столів, підвищення кваліфікації. У ЧНУ імені Юрія Федьковича практикується як моральне, так і фінансове стимулювання розвитку викладацької діяльності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Фінансове, матеріально-технічне забезпечення є достатнім для реалізації ОП. Досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання забезпечується діяльністю лабораторій, бібліотеки та інших інфраструктурних об'єктів навчального процесу, дозвілля та побуту. ЕГ у звіті констатує, що здобувачі задоволені наявною матеріально-технічною базою та вона є достатньою для реалізації їх освітніх потреб.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Відповідність підкритерію детально обґрунтована у звіті ЕГ.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

У цілому ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП «Регіональний розвиток і просторове планування». Формально, з огляду нормативної документації, до підкритерію зауважень немає, що було підтверджено ЕГ під час спілкування з фокус групами.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

У ЗВО створено план по реконструкції ще деяких корпусів. Права та умови для студентів з особливими потребами в університеті реалізуються у достатню міру, проте входи до навчальних корпусів не оснащені пандусами. ЕГ під час спілкування з адміністрацією Університету було виявлено, що ЧНУ імені Юрія Федьковича планує закупівлю пандусів. За ОП, що акредитується, особи з особливими освітніми потребами не навчалися. Тому, ГЕР рекомендує продовжити роботи зі створення технічних умов для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами; створити кабінет інклюзивної освіти для реалізації права на навчання осіб з особливими освітніми потребами на першому поверсі ЗВО, облаштований комп'ютерами, інтернетом та необхідною для таких осіб, інфраструктурою.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО освітня діяльність базується на принципах дотримання демократичних цінностей свободи, справедливості, рівності прав і можливостей, інклюзивності, толерантності, недискримінації; відкритості та прозорості. Під час спілкування зі студентами експертна група відмітила їх не високу обізнаність алгоритму врегулювання конфліктних ситуацій. Тому є доречними рекомендації щодо розробки та оприлюднення на офіційному вебсайті нормативних документів, що регулюють процедури вирішення конфліктних ситуацій щодо розгляду повідомлень про сексуальні домагання, дискримінацію (не відображено - <https://drive.google.com/file/d/1oiZdkjt-oXmhqMaLm-3obzRg4LRK3pEq/view>); викладати у вільний доступ на сайт ЗВО результати опитувань здобувачів щодо виявлення конфліктних ситуацій.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Відповідність підкритерію детально обґрунтована у звіті ЕГ.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

У ЗВО практикується залучення студентів до процесів внутрішнього забезпечення якості ОП, про що свідчить отримання періодичного зворотного зв'язку від здобувачів ВО у вигляді анкетувань та усних опитувань. Проте, експертна група зауважила, що ті результати моніторингів, що представлені у відкритому доступі, не мають розділення на ОПП (http://www.geoukr.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/oglopud_vdosk/ozstud), що в свою чергу не забезпечує їх релевантний аналіз.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. У цілому роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості. Щодо опитування або моніторингу серед роботодавців, експертна група відмічає, що наразі воно лише стартує і результати - відсутні (http://www.geoukr.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/oglopud_vdosk/ozsteikx).

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

В Університеті створена та функціонує «Асоціація випускників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича». Щодо географічного факультету, то ведеться активна співпраця з випускниками та створена інтерактивна карта випускників факультету (<http://geo.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/ozabout/obinterakt>). Також випускники долучені до офіційних соціальних мереж асоціації випускників Університету та факультету зокрема. Щорічно проводяться зустрічі з випускниками географічного факультету, де студенти можуть дізнатись більше щодо працевлаштування за фахом від старших поколінь. На випусковій кафедрі ведеться активна робота щодо співпраці із випускниками це і щорічні зустрічі випускників <http://surl.li/avntg>, і спілкування у соціальних мережах (як на сторінці кафедри <http://surl.li/afkxv> так і окрема сторінка для випускників <http://surl.li/apfta>), також для збору контактів, наставники груп ведуть відповідну інформаційну базу про здобувачів освіти. На жаль, немає системної роботи із збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

За результатами акредитаційної експертизи, експертна група відзначає, що в цілому система забезпечення якості вищої освіти у ЧНУ імені Юрія Федьковича дозволяє вчасно та адекватно реагувати на виявлені недоліки в освітній програмі та освітній діяльності. Проте, експертна група не змогла оцінити результати опитування стейкхолдерів щодо ОПП через їх відсутність (http://www.geoukr.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/oglopud_vdosk/ozsteikx). Сайт ЗВО не містить можливість широкого громадського обговорення ОПП та внесення онлайн-пропозицій від усіх стейкхолдерів.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація первинна, тому зауважень та рекомендацій ще не було. Проте до уваги бралися звіти акредитацій інших ОП в університеті.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Зауважень до підкритерію немає. Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу в ЗВО є чіткі і зрозумілі та доступні на сайті ЗВО.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

На сайті Університету відсутня окрема вкладка для проєктів ОПП «Регіональний розвиток та просторове планування», що забезпечить простий доступ до цієї інформації та інтерактив з метою внесення пропозицій щодо змін або уточнень до ОПП від усіх стейкхолдерів.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Відповідність підкритерію підтверджено звітом ЕГ

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

- проводити популяризацію ОП серед випускників-бакалаврів, що сприятиме збільшенню контингенту здобувачів за ОП; - передбачити можливість онлайн обговорення проєкту ОПП «Регіональний розвиток та просторове планування», що в свою чергу розширить коло стейкхолдерів та надасть можливість більш широкого обговорення ОПП; - ретельно аналізувати та враховувати досвід іноземних програм підготовки магістрів; - внести зміни до ОПП 2021 року в п. формулювання ЗК, СК та ПРН акцентувавши увагу на унікальних компетентностях та результатах навчання. Вище зазначену позицію дотримуватися при перегляді ОПП «Регіональний розвиток та просторове планування».

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

- для покращення сприйняття освітньої програми здобувачами освіти та іншими стейкхолдерами внести зміни до ОПП 2021 року в п. формулювання ЗК, СК та ПРН відокремивши позиції визначені стандартом ВО зі спеціальності 106 «Географія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти та позиції, які відображають унікальність ОПП; - відмовитися від вивчення вибіркової складової ОП на першому семестрі навчання та блокової схеми обрання дисциплін.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

- посилити інформування здобувачів на ОП в напрямі академічної мобільності здобувачів, а також здобуття навичок і знань у неформальній, інформальній освіті. Стимулювати активність здобувачів на ОП в напрямі академічної мобільності здобувачів.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

- посилити методичне забезпечення освітніх компонентів власними науковими та науково-методичними працями працівників, що викладають на ОП, іноземною літературою. Цю позицію відображати в Силабусах/Робочих програмах навчальних дисциплін; - більше уваги приділити участі здобувачів та викладачів за ОП у міжнародних проєктах, програмах зовнішньої та внутрішньої мобільності та інших заходах ЗВО в напрямі інтернаціоналізації діяльності.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

-створити доступ до електронного розкладу занять та розкладу заліково-екзаменаційної сесії на відповідному онлайн-ресурсі ЧНУ імені Юрія Федьковича та на вебсайті географічного факультету.

Критерій 6. Людські ресурси

Рекомендується продовження та розширення співпраці з професіоналами-практиками, експертами галузі, представниками роботодавців. Безпосередня аудиторна робота фахівців може бути посилена за умови оплати їх праці.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

- продовжити роботи зі створення технічних умов для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами; - створити кабінет інклюзивної освіти для реалізації права на навчання осіб з особливими освітніми потребами на першому поверсі ЗВО, облаштований комп'ютерами, інтернетом та необхідною для таких осіб, інфраструктурою; - викладати у вільний доступ на сайт ЗВО результати опитувань здобувачів щодо виявлення конфліктних ситуацій; - розробити та оприлюднити на офіційному вебсайті нормативні документи, що регулюють процедури вирішення конфліктних ситуацій щодо розгляду повідомлень про сексуальні домагання, дискримінацію.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

- створити окрему вкладку для проєктів ОПП, що забезпечить простий доступ до цієї інформації та інтерактив з метою внесення пропозицій щодо змін або уточнень до ОПП від усіх стейкхолдерів; - систематизувати роботу із збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників.

Критерій 9. Прозорість та публічність

- вдосконалити механізм отримання зауважень та пропозицій на сайті з метою створення зразкової прозорості та публічності процедури врахування пропозицій і зауважень від заінтересованих сторін.

Критерій 10. Навчання через дослідження
не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Порівняльна таблиця (відповідність стандарту).pdf</i>	5zoOvHfG9YMGUnzfgM73yJYXrEhqe1hE+hr35aUqqAo=

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР
КОВАЛЕНКО ІГОР МИКОЛАЙОВИЧ